

Raadsvoorstel

Onderwerp **Meicirculaire 2021**
Steller/telnr. Jaap Tel/ 7326 Bijlagen 0

Classificatie **• Openbaar** **Geheim**

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder De Rook

Langetermijn agenda (LTA) Raad **LTA ja:** **Maand 6Jaar 2021**
LTA nee: **Niet op LTA**

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

- I. de ontvangen coronacompensatie voor Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten van € 1.451.000,-- te verrekenen met het programma Werk en inkomen en dit te verwerken in de begroting 2021;
- II. de ontvangen coronacompensatie voor Extra begeleiding kwetsbare groepen van € 434.000,-- te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2021;
- III. de ontvangen coronacompensatie voor Bestrijden eenzaamheid ouderen van € 360.000,-- te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2021;
- IV. de ontvangen coronacompensatie voor Afvalverwerking van € 408.000,-- te verrekenen met de algemene middelen;
- V. de ontvangen coronacompensatie voor Perspectief jeugd en jongeren van € 645.000,-- (€ 334.000,-- voor 2020 en € 311.000,-- voor 2021) te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2021;
- VI. de ontvangen coronacompensatie voor Jongerenwerk jeugd van € 218.000,-- te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2021;
- VII. de ontvangen coronacompensatie voor Mentale ondersteuning jeugd van € 185.000,-- voor € 38.000,-- te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en voor € 147.000,-- te verrekenen met het programma Sport en bewegen en dit te verwerken in de begroting 2021;

Samenvatting

Op 31 mei 2021 is de meicirculaire 2021 gemeentefonds verschenen. In de circulaire wordt informatie gegeven over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2021 tot en met 2026. Alle ontwikkelingen worden toegelicht in voorliggende nota en per ontwikkeling wordt een voorstel gedaan hoe om te gaan met de financiële effecten. De uitkomsten van de circulaire leiden tot een voordelig resultaat in 2021 en 2022. Vanaf 2023 geven de uitkomsten van de circulaire echter een verslechtering van het financiële beeld. Dit wordt met name veroorzaakt door een lagere ontwikkeling van het accres door een lagere loon- en prijsontwikkeling. De financiële effecten van de meicirculaire 2021 zullen worden verwerkt in het financieel meerjarenbeeld 2022-2025 bij de begroting 2022.

In dit voorstel zijn de mutaties voor 2021 verwerkt volgens de huidige programmaindeling. De mutaties voor 2022 en volgende jaren zijn verwerkt overeenkomstig de nieuwe programmastructuur (besluit raad 30 maart 2021).

B&W-besluit d.d.: 29 juni 2021

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

- VIII. de ontvangen coronacompensatie voor Activiteiten ontmoetingen jeugd van € 129.000,-- te verrekenen met het programma Sport en bewegen en dit te verwerken in de begroting 2021;
- IX. de ontvangen coronacompensatie voor Extra begeleiding dak- en thuisloze mensen van € 427.000,-- te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2021;
- X. de ontvangen coronacompensatie voor Peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie van € 77.000,-- te verrekenen met het programma Onderwijs en dit te verwerken in de begroting 2021;
- XI. de extra middelen die worden ontvangen voor Jeugdzorg van € 5.820.000,-- in 2021 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2021;
- XII. de ontvangst voor de Compensatieregeling Voogdij/18+ van € 85.000,-- in 2021 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2021;
- XIII. de uitname voor de Verrekening Voogdij/18+ van € 103.000,-- vanaf 2022 te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal en dit te verwerken in de begroting 2022;
- XIV. de uitname voor het Ketensysteem jeugd van € 5.000,-- in 2021 t/m 2023 te verrekenen met de algemene middelen;
- XV. de ontvangst voor het Rijksvaccinatieprogramma van € 45.000,-- in 2021, € 39.000,-- in 2022 en € 40.000,-- vanaf 2023 in 2021 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en vanaf 2022 te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XVI. de ontvangst voor Prenataal huisbezoek JGZ van € 70.000,-- vanaf 2022 te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal en dit te verwerken in de begroting 2022;
- XVII. de ontvangst voor Kinderopvang Toezicht en Handhaving van € 5.000,-- vanaf 2022 te verrekenen met de algemene middelen;
- XVIII. de ontvangst voor Handhaving energielabel C kantoren van € 21.000,-- vanaf 2021 te verrekenen met het programma Veiligheid in 2021 en vanaf 2022 met het programma Leefomgeving en Veiligheid en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XIX. de ontvangst voor Wet open overheid van € 322.000,-- in 2022, € 359.000,-- in 2023, € 397.000,-- in 2024 en € 435.000,-- in 2025 te verrekenen met het programma Dienstverlening en bestuur en dit te verwerken in de begroting 2022;
- XX. de uitname voor het Handelsregister van € 12.000,-- in 2021 en 2022 te verrekenen met de algemene middelen;
- XXI. de ontvangst voor Anti-discriminatievoorziening van € 94.000,-- vanaf 2021 in 2021 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en vanaf 2022 te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XXII. de verhoging van de IU Participatie van € 795.000,-- in 2021, € 768.000,-- in 2022, € 727.000,-- in 2023, € 674.000,-- in 2024 en € 659.000,-- in 2025 te verrekenen met het programma Werk en inkomen in 2021 en met het programma Vitaal en Sociaal vanaf 2022 en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XXIII. de verhoging van de IU Beschermd wonen van € 1.228.000,-- in 2021, € 2.192.000,-- in 2022, € 2.661.000,-- in 2023, € 2.698.000,-- in 2024 en € 2.696.000,-- in 2025 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg in 2021 en te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal vanaf 2022 en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XXIV. de verlaging van de IU Inburgering van € 36.000,-- in 2021 en de verhoging van de IU Inburgering van € 144.000,-- in 2022, € 79.000,-- in 2023, € 51.000,-- in 2024 en € 20.000,-- in 2025 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg in 2022 en te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal vanaf 2022 en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XXV. de ontvangst van € 270.000,-- in 2021 voor Maatschappelijke begeleiding te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2021;
- XXVI. de ontvangst van € 482.000,-- in 2021 voor Bodembescherming te verrekenen met het programma Kwaliteit van de leefomgeving en dit te verwerken in de begroting 2021;
- XXVII. de verhoging van de IU Voogdij/18+ van € 298.000,-- in 2021 en € 1.197.000,-- vanaf 2022 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg in 2021 en te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal vanaf 2022 en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XXVIII. de verhoging van de uitkering voor Vrouwenopvang van € 216.000,-- in 2021 (€ 6.000,-- verlaging in 2020 en verhoging van € 222.000,-- in 2021) en van € 67.000,-- vanaf 2022 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg in 2021 en te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal vanaf 2022 en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XXIX. de ontvangst van € 64.000,-- in 2021 voor Heroriëntatie zelfstandigen te verrekenen met het programma Werk en inkomen en dit te verwerken in de begroting 2021;

- XXX. de ontvangst van € 10.000,-- in 2021 voor Jeugd aan zet te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2021;
- XXXI. de uitname van € 135.000,-- vanaf 2021 vanwege het omzetten van de decentralisatie-uitkering scholenprogramma naar een SPUK te verrekenen met het programma Onderwijs in 2021 en te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal vanaf 2022 en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XXXII. de verhoging van de uitkering Maatschappelijke opvang van € 1.000,-- in 2020, € 16.000,-- in 2021 en € 4.000,-- vanaf 2022 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg in 2021 en te verrekenen met het programma Vitaal en Sociaal vanaf 2022 en dit te verwerken in de begroting 2021 respectievelijk de begroting 2022;
- XXXIII. de ontvangst van € 1.000,-- vanaf 2020 voor Kinderen in een AZC te verrekenen met de algemene middelen;
- XXXIV. de verlaging van de uitkering voor Armoedebestrijding kinderen van € 2.000,-- vanaf 2022 te verrekenen met de algemene middelen;
- XXXV. de ontvangst van € 75.000,-- in 2021 voor Kerkenvisies te verrekenen met het programma Wonen en dit te verwerken in de begroting 2021;
- XXXVI. de gemeentebegroting 2021 op programmaniveau te wijzigen.

Aanleiding en doel

Op 31 mei 2021 is de meicirculaire 2021 gemeentefonds verschenen. In de circulaire wordt informatie gegeven over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2021 tot en met 2026. Alle ontwikkelingen worden toegelicht in voorliggende nota en per ontwikkeling wordt een voorstel gedaan hoe om te gaan met de financiële effecten. In voorliggend voorstel worden de uitkomsten van de meicirculaire 2021 vergeleken met de uitkomsten van de septembercirculaire 2020.

Kader

De algemene uitkering gemeentefonds vloeit voort uit de financiële verhoudingswet (Fvw). Een deel van de rijksbegroting wordt daarmee beschikbaar gesteld aan gemeenten. Door middel van circulaire worden gemeenten geïnformeerd over de omvang en verdeling van het gemeentefonds.

Argumenten en afwegingen

N.v.t.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

N.v.t.

Financiële consequenties

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van gemeenten. De ontwikkeling ervan bepaalt daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten.

In de volgende tabel is het meerjarig concreneffect van de meicirculaire 2021 ten opzichte van de septembercirculaire 2020 gegeven, en wordt het saldo gepresenteerd van de effecten vanuit de meicirculaire 2021 op de algemene uitkering. Vervolgens volgt per mutatie vanuit de meicirculaire 2021 een toelichting.

	(mln. €)	2021	2022	2023	2024	2025
Mutaties meicirculaire 2021						
<i>Accres meicirculaire 2021</i>			-1,9	-1,9	-1,7	-0,5
<i>BTW compensatiefonds</i>		1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
<i>Overige ontwikkelingen</i>		2,2	1,9	0,1	-2,1	-3,3
Subtotaal mutaties meicirculaire 2021		3,4	1,2	-0,6	-2,6	-2,6

Accresontwikkeling

Na het uitbreken van de coronacrisis is in overleg met de VNG en het IPO besloten om het accres voor de jaren 2020 en 2021 vast te zetten op de standen uit de meicirculaire 2020. Voor de jaren vanaf 2022 wordt het accres conform

afspraken geactualiseerd op basis van de bestaande normeringssystematiek. Deze accrestranches zijn dus gebaseerd op de actuele groei van de accresrelevante uitgaven van het Rijk en grondslag in de betreffende jaren. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van het accres vanaf 2022. Het merendeel van deze bijstelling wordt verklaard door de loon- en prijsontwikkeling. Ten opzichte van de meicirculaire 2020 verwacht het Centraal Planbureau in het Centraal Economisch Plan 2021 dat lonen en prijzen in de economie minder hard stijgen in de periode 2022-2025. Hierdoor stijgen de uitgaven van het Rijk minder hard en dat werkt door in een lager accres in 2022 tot en met 2025. In 2022 komt de volumecomponent van het accres licht hoger uit dan eerder.

Vanaf 2023 stijgt de volumecomponent van de rijksuitgaven minder hard. Een belangrijke factor hierbij is lagere verwachte rentelasten in deze jaren als gevolg van lagere rentestanden. Ook andere ontwikkelingen in latere jaren, zoals lagere EU-afdrachten als gevolg van het vorig jaar afgesloten Europees Meerjarig Financieel Kader, zorgen voor een lagere volumegroei. Deze factoren dragen bij aan de neerwaartse bijstelling van het accres in 2023-2025. Voor Groningen betekent dit een nadeel van 1,9 miljoen euro in 2022 en 2023, een nadeel van 1,7 miljoen euro in 2024 en een nadeel van 0,5 miljoen euro in 2025.

BTW compensatiefonds

Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) in de raming van de algemene uitkering in de circulaire gewijzigd. Deze raming bevat niet meer de ruimte onder het plafond BCF voor het jaar $t+1$ en verder. Voor het jaar t volgt een eerste raming van deze ruimte in de komende septembercirculaire. Het is aan de gemeenten zelf om een reële meerjarenraming op te nemen voor het BCF. Voor een goede raming van de ruimte onder het plafond BCF is inzicht nodig in de toekomstige ontwikkeling van de omvang van het BCF en vooral in de toekomstige declaraties. Om een niet onderbouwde (oplopende) raming van de ruimte onder het plafond BCF te voorkomen biedt de ruimte na de laatst bekende declaraties om die reden het meeste houvast als raming voor de komende jaren. Deze ruimte is in de meicirculaire 2021 gebaseerd op de onderuitputting 2020: 192,57 miljoen euro.

Het ministerie van BZK heeft in afstemming met de VNG en de provinciale toezichthouders een advies opgesteld over de wijze waarop de ruimte onder het plafond BCF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Dit advies luidt:

“Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het plafond BCF, adviseren we om voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF.”

Voor de begroting 2022 is dit de realisatie 2020 zoals die in deze circulaire is opgenomen. De provinciale toezichthouders gebruiken dit advies als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren)begroting 2022-2025. Het college heeft vorig jaar besloten om de onderuitputting van het BCF meerjarig te ramen. Gebaseerd op de onderuitputting 2020 is dit ongeveer 2,8 miljoen euro. Omdat de reeks van onderuitputting eerder was gebaseerd op een lagere gerealiseerde ruimte onder het plafond (1,6 miljoen euro) ontstaat er meerjarig een voordeel van 1,2 miljoen euro. Ook in toekomstige jaren zal de ruimte onder het plafond fluctueren en leiden tot meerjarige financiële effecten.

Overige ontwikkelingen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. De uitkeringsfactor zorgt ervoor dat de beschikbare middelen in het gemeentefonds aansluiten met de verdeling op basis van de maatstaven.

Een groot aantal maatstaven zijn geactualiseerd. Ten opzichte van de raming in de septembercirculaire 2020 is het effect van de coronacrisis op het aantal bijstandsontvangers lager dan verwacht. De nieuwe raming leidt hierdoor voor alle bijstandsgelateerde maatstaven tot fors lagere aantallen. Daarnaast zijn de prognoses van de bevolkingsontwikkeling geactualiseerd. Dit zorgt vooral bij de maatstaven over inwoners en inwoners jonger dan 18 jaar voor lagere aantallen. Hier tegenover staat een positieve ontwikkeling van de maatstaven voor woonruimten en omgevingsadressendichtheid.

Per saldo leidt de ontwikkeling van de maatstaven tot een positief resultaat van 1,8 miljoen in 2021. De coronacompensatie van 0,4 miljoen euro in 2021 voor meerkosten afvalverwerking valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Voor de jaren 2022 t/m 2025 is er een voordeel in 2022 van 1,9 miljoen dat afneemt tot een nadeel van 3,3 miljoen euro in 2025.

Coronacompensatie maartbrief

Na het verschijnen van de decembercirculaire gemeentefonds 2020 heeft het kabinet aanvullende maatregelen genomen ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis. Het betreft de uitbreiding van het economisch steun – en herstellepakket en het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl. Per brief zijn wij in maart over de compensatie geïnformeerd. De compensatie is verwerkt in de meicirculaire 2021:

Specificatie maatregelen (x € 1.000)	Programma	2020	2021
1. Tijdelijke ondersteuning Noodzakelijke Kosten	1. Werk en inkomen		1.451
2. Extra begeleiding kwetsbare groepen	4. Welzijn, gezondheid en zorg		434
3. Bestrijden eenzaamheid ouderen	4. Welzijn, gezondheid en zorg		360
4. Afvalverwerking	Algemene middelen		408
5. Perspectief jeugd en jongeren	4. Welzijn, gezondheid en zorg	334	311
6. Jongerenwerk jeugd	4. Welzijn, gezondheid en zorg		218
7. Mentale ondersteuning jeugd	4. Welzijn, gezondheid en zorg		38
Mentale ondersteuning jeugd	5. Sport en bewegen		147
8. Activiteiten en ontmoetingen jeugd	5. Sport en bewegen		129
9. Extra begeleiding dak- en thuisloze mensen	4. Welzijn, gezondheid en zorg		427
10. Peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie	3. Onderwijs		77
Totaal taakmutaties		334	4.000

1. Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK)

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken. Maar ook burgers die al in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, Bijstand of Tozo) vanwege de coronacrisis, maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, komen in aanmerking voor de TONK. De TONK kan dan voorzien in (gedeeltelijke) tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten. Het beschikbare budget voor de TONK is verhoogd naar een bedrag van 260 miljoen euro voor het eerste half jaar van 2021. Voor het eerste kwartaal van 2021 komt 65 miljoen euro beschikbaar via de Algemene Uitkering van het gemeentefonds volgens de eerder afgesproken verdeelsleutel. In de tweede tranche wordt het resterende budget van 195 miljoen euro over gemeenten verdeeld. Voorafgaand aan de toekenning van de tweede tranche wordt gekeken of de verdeelsleutel aanpassing behoeft op basis van wat in de praktijk zichtbaar is over het gebruik van de regeling. Wij ontvangen 1,451 miljoen euro in 2021.

Voorstel: we stellen voor om de coronacompensatie voor Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) van 1,451 miljoen euro te verrekenen met het programma '1. Werk en inkomen'.

2. Extra begeleiding kwetsbare groepen

De coronacrisis maakt dat de levens van iedereen met begeleiding er heel anders uitziet: dagbesteding gaat soms niet door, er komen minder mensen langs, niet iedereen begrijpt de maatregelen even goed. Ook is er meer begeleiding en ondersteuning nodig voor mensen met andere beperkingen. Bijvoorbeeld kwetsbare mensen met een medische aandoening die zeer bang zijn besmet te raken gezien de risico's dat deze besmetting fataal kan zijn of zeer ernstige consequenties kan hebben. Dit maakt dat extra ondersteuning nodig is zodat lokaal kan worden geïnvesteerd. Er wordt landelijk voor 2021 een bedrag van 37 miljoen euro aan de algemene uitkering toegevoegd voor de extra begeleiding van kwetsbare groepen. Wij ontvangen 434 duizend euro in 2021. Ook wordt de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang met 10 miljoen euro verhoogd (zie 9. Extra begeleiding dak- en thuisloze mensen).

Voorstel: we stellen voor om de compensatie van 434 duizend euro te verrekenen met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en dit in te zetten voor het sociaal perspectiefplan corona 'Iedereen doet weer mee in 050'.

3. Bestrijden eenzaamheid ouderen

Eenzaamheid is door corona toegenomen. Op lokaal niveau zetten gemeenten met lokale partners al in op het bestrijden van eenzaamheid. Maar nog niet iedereen wordt persoonlijk bereikt. Het kabinet stelt 36,5 miljoen euro beschikbaar voor het bestrijden van eenzaamheid onder ouderen. Wij ontvangen 360 duizend euro in 2021.

Voorstel: we stellen voor om de compensatie van 360 duizend euro te verrekenen met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en dit in te zetten voor het sociaal perspectiefplan corona 'Iedereen doet weer mee in 050'.

4. Afvalverwerking

Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Veel gemeenten hebben contracten gesloten met een variabele prijs voor de verwerking hiervan. Deze prijs is door de brede toestroom, gestegen. Tegelijkertijd ontvangen de gemeenten voor andere afvalstromen een vergoeding. Maar omdat deze stromen zijn toegenomen, is de vergoeding hiervoor gedaald. In overleg met de VNG is besloten de kosten ad 32 miljoen euro voor 2020 te vergoeden. Een bedrag van 28 miljoen euro is toegevoegd aan de algemene uitkering (de overige 4 miljoen euro is toegevoegd aan het BTW-compensatiefonds). Wij ontvangen 408 duizend euro in 2021.

Voorstel: Bij de jaarrekening 2020 is het nadelige resultaat met de algemene middelen verrekend. We stellen daarom voor om de coronacompensatie voor Afvalverwerking van 408 duizend euro te verrekenen met de algemene middelen.

5. Perspectief Jeugd en jongeren

Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een Jeugdpakket van 58,5 miljoen euro wil het kabinet een impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en eventensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding. Gemeenten ontvangen extra middelen voor de inzet van jongerenwerkers in achterstandswijken. Een bedrag van 40 miljoen euro wordt aan de Algemene Uitkering toegevoegd: 21 miljoen euro voor 2020 en 19 miljoen euro voor 2021. Wij ontvangen 334 duizend euro in 2020 en 311 duizend euro in 2022.

Voorstel: we stellen voor om de compensatie van 334 duizend euro in 2020 en 311 duizend euro in 2021 te verrekenen met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en dit in te zetten voor het sociaal perspectiefplan corona 'Iedereen doet weer mee in 050'.

6. Jongerenwerk jeugd

Om jongeren uit bepaalde risicogroepen te benaderen en te bereiken wordt de huidige extra inzet van jongerenwerk uit het Jeugdpakket verlengd tot eind 2021. Het kinder- en jongerenwerk speelt ook een signalerende rol op het gebied van psychische problemen of huiselijk geweld. Er is voor de extra inzet op jongerenwerk een bedrag van 14 miljoen euro aan de Algemene Uitkering toegevoegd. Wij ontvangen 218 duizend euro in 2021.

Voorstel: we stellen voor om de compensatie voor van 218 duizend euro te verrekenen met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en dit in te zetten voor het sociaal perspectiefplan corona 'Iedereen doet weer mee in 050'.

7. Mentale ondersteuning jeugd

Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Als onderdeel van het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl zet het kabinet daarom met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door bijvoorbeeld: geven van trainingen, zoals weerbaarheidstrainingen, inzet op extra coaching van jongeren, inrichten van meer inloophuizen waar jonge ervaringsdeskundigen andere jongeren hulp bieden voor mentale ondersteuning, inrichten van buddyprojecten waarbij jongeren gekoppeld worden aan een leeftijdsgenoot voor mentale steun. Om dit te kunnen realiseren is een bedrag van 11,5 miljoen euro aan de algemene uitkering toegevoegd. Wij ontvangen 185 duizend euro in 2021.

Voorstel: we stellen voor om de compensatie van 185 duizend euro voor 38 duizend euro te verrekenen met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en voor 147 duizend euro te verrekenen met het programma '5. Sport en bewegen' en dit in te zetten voor het sociaal perspectiefplan corona 'Iedereen doet weer mee in 050'.

8. Activiteiten en ontmoetingen jeugd

Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Daarom wordt ingezet op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door inzet op meer mogelijkheden tot ontmoeting in (tijdelijk onbenutte) ruimten zoals bibliotheken, buurthuizen, wijkcentra, sporthallen en evenementenhallen beter en veilig te benutten voor sociale en ondersteuningsactiviteiten. Er is een bedrag van 8 miljoen euro aan de algemene uitkering toegevoegd. Wij ontvangen 129 duizend euro in 2021.

Voorstel: we stellen voor om de compensatie van 129 duizend euro te verrekenen met het programma '5.Sport en bewegen' en dit in te zetten voor het sociaal perspectiefplan corona 'Iedereen doet weer mee in 050'.

9. Extra begeleiding dak- en thuisloze mensen

Gemeenten zien als gevolg van de coronacrisis een toename in het aantal dakloze mensen. Er wordt 10 miljoen euro toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang met het doel deze mensen zo snel mogelijk van een woonplek (met begeleiding te voorzien). De verdeling vindt plaats naar rato van het objectieve verdeelmodel. De basisgegevens van de verdeelmaatstaven zijn ongewijzigd ten opzichte van de septembercirculaire 2020. Uitzondering hierop zijn de basisgegevens voor het regionaal klantenpotentieel, omdat in de cijfers anders niet goed rekening zou worden gehouden met de gemeentelijke herindelingen die per 2021 hebben plaatsgevonden. Wij ontvangen 427 duizend euro in 2021.

Voorstel: we stellen voor om de compensatie voor Extra begeleiding dak- en thuisloze mensen van 427 duizend euro te verrekenen met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

10. Peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie (VE)

Gemeenten ontvangen van het Rijk middelen om een bepaalde groep ouders die kosten hebben gemaakt voor kinderopvang tijdens de sluiting van de opvang van 16 december tot 8 februari te vergoeden. Het betreft ouders die in deze periode een eigen bijdrage hebben betaald voor de gemeentelijke regelingen rondom kinderopvang (Sociaal medische indicatie, Voorschoolse Educatie en het peuteraanbod). Voor de periode van 16 december tot 8 februari wordt de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters in verband hiermee landelijk met 5,1 miljoen euro opgehoogd. Met deze ophoging kunnen gemeenten de eigen bijdrage van de ouders die gebruik maken van de gemeentelijke regelingen vergoeden voor de tweede periode van sluiting. De verdeling van het toegevoegde bedrag vindt plaats naar rato van het aandeel van iedere gemeente in de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters voor het jaar 2021. Wij ontvangen 77 duizend euro in 2021.

Voorstel: we stellen voor om de coronacompensatie voor Peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie van 77 duizend euro te verrekenen met het programma '3. Onderwijs'.

Overige ontwikkelingen coronacompensatie

Lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen

Voor de lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen is 60 miljoen euro gereserveerd ter compensatie van de extra uitgaven. In de septembercirculaire 2021 zal de verdeling van deze middelen bekend worden gemaakt. Wij verwachten voor lokale culturele voorzieningen dan zo'n 123 duizend euro te ontvangen en voor buurt- en dorpshuizen zo'n 25 duizend euro.

Regionale en lokale cultuur

Het kabinet reserveert 51,5 miljoen euro voor het derde kwartaal 2021 voor de regionale en lokale cultuur waarvan 36,5 miljoen euro voor de instandhouding van de regionale en lokale culturele infrastructuur en 15 miljoen euro ter compensatie voor de inkomstenderving van medeoverheden.

Afrekening inkomstenderving

De gemeenten ontvangen van het Rijk compensatie voor de gedeelde inkomsten van 2020 op basis van het verschil tussen begrote inkomsten 2020 (gegevens begroting) en gerealiseerde inkomsten 2020 (gegevens jaarrekening). De compensatie betreft in ieder geval de volgende posten: toeristenbelasting, parkeerbelasting, terrasprecario- en reclamebelasting, marktgelden, evenementenleges, havengelden en kwijtschelding / oninbaar verklaren lokale heffingen als gevolg van corona. Voor de leges geldt dat, wanneer er een groot verschil blijkt tussen begrote en gerealiseerde leges, dit nader door het Rijk en de VNG zal worden bekeken. Het Rijk zal, zodra de eerste jaarrekeningen van de gemeenten bekend zijn starten met het in beeld brengen van de derving per gemeente. De uitkomst van de derving zal ter verificatie aan de betreffende gemeente worden voorgelegd. De gemeenten ontvangen na afronding van het verificatieproces een voorlopige indicatie van de compensatie. Het streven is dat voor alle gemeenten de definitieve hoogte van de compensatiebedragen in het najaar bekend is en om deze bedragen vervolgens in december 2021 aan gemeenten uit te keren.

Aanvullend hierop heeft het kabinet besloten de reële compensatie voor de inkomstenderving over 2021 over het gehele kalenderjaar te bezien.

Meerkosten corona 2021 - Wmo 2015 en Jeugdwet

In de voorjaarsnota 2021 heeft het kabinet een eerste raming van de omvang van de meerkosten in het sociaal domein opgenomen (141 miljoen euro). Hiermee onderschrijft het Rijk de afspraak over de meerkosten nogmaals. Deze raming is gebaseerd op de compensatie die in 2020 is uitgekeerd. In de raming is rekening gehouden met het effect van vaccinaties en het afschalen van een deel van de maatregelen vanaf de zomer. Dit budget is indicatief en wordt nog niet als voorschot aan gemeenten uitgekeerd. Dit ter voorkoming van verdeelproblemen bij het definitief vaststellen van de compensatie. De raming wordt, volgens afspraak, geactualiseerd in de najaarsnota, nadat onderzoek naar de omvang van de meerkosten heeft plaatsgevonden om tot een betrouwbare raming te komen voor de meerkosten in 2021. Op basis van die definitieve raming wordt de omvang van de compensatie vastgesteld en bij decembercirculaire 2021 uitgekeerd aan gemeenten. Zowel het onderzoek als besluitvorming over de compensatie vindt in gezamenlijk overleg tussen het Rijk en VNG plaats.

Overige dossiers

Gezien de economie weer opengaat in de tweede helft van dit jaar worden voor andere dossiers in beginsel geen nieuwe middelen gereserveerd. Mochten toch weer coronamaatregelen getroffen moeten worden die tot extra kosten voor medeoverheden leiden in het derde kwartaal voor de reeds in kaart gebrachte dossiers, dan zal tijdig met de medeoverheden overlegd worden met betrekking tot de reële compensatie.

Taakmutaties

Aan het gemeentefonds kunnen afzonderlijke bedragen worden toegevoegd voor nieuwe taken en voor intensivering van bestaande taken. Dat leidt tot extra ontvangsten. Ook kunnen afzonderlijke bedragen worden uitgenomen voor het geheel of gedeeltelijk vervallen van bestaande taken. Dat zijn kortingen, die tot minder middelen leiden. Zowel de groei als de krimp zijn in principe afweegbaar.

Taakmutaties (x € 1.000)	Programma	2021	2022	2023	2024	2025
11. Jeugdzorg	4. Welzijn, gezondheid en zorg	5.820				
12. Compensatieregeling voogdij	4. Welzijn, gezondheid en zorg	85				
13. Verrekening voogdij/18+	3. Vitaal en Sociaal		-103	-103	-103	-103
14. Ketensysteem jeugd	Algemene middelen	-5	-5	-5		
15. Rijksvaccinatieprogramma	4. Welzijn, gezondheid en zorg ^a	45	39	40	40	40
16. Prenataal huisbezoek JGZ	3. Vitaal en Sociaal		70	70	70	70
17. Kinderopvang T&H	Algemene middelen		5	5	5	5
18. Handhaving energielabel C	10. Veiligheid ^b	21	21	21	21	21
19. Wet open overheid	4. Dienstverlening en bestuur		322	359	397	435
20. Handelsregister	Algemene middelen	-12	-12			
21. Anti-discriminatievoorziening	4. Welzijn, gezondheid en zorg ^a	94	94	94	94	94
Totaal taakmutaties		6.048	431	481	524	562

a) vanaf 2022 betreft dit het programma 3. Vitaal en Sociaal (nieuwe programma-indeling)

b) vanaf 2022 betreft dit het programma 2. Leefomgeving en Veiligheid (nieuwe programma-indeling)

11. Jeugdzorg

Bij voorjaarsnota heeft het kabinet 613 miljoen euro voor het jaar 2021 beschikbaar gesteld voor acute problematiek in de jeugdzorg. Het bedrag van 613 miljoen euro voor 2021 komt bovenop de 300 miljoen aan tijdelijke extra middelen die bij voorjaarsnota 2019 al beschikbaar is gesteld voor het jaar 2021. Rondom de 613 miljoen zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen het Rijk en VNG. De 613 miljoen valt in een aantal delen uiteen. Er wordt 120 miljoen euro via specifieke uitkeringen beschikbaar gesteld en 493 miljoen via de algemene uitkering:

- Voor 228 miljoen euro worden gemeenten in staat gesteld om de consultatiefunctie ggz vorm te geven, wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek tegen te gaan en verdringing van andere uitgaven bij gemeenten tegen te gaan;
- Er is 10 miljoen euro om het aantal Praktijk Ondersteuners Huisartsenzorg voor de jeugd uit te breiden;
- Tot slot is er een deel van 255 miljoen euro met als oogmerk dat gemeenten hierdoor in staat worden gesteld om extra inzet en regie te kunnen voeren op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, zodat kwetsbare kinderen de hulp krijgen die ze nodig hebben. Komende periode vindt tussen de VNG en het Rijk overleg plaats om een deel van de 255 miljoen euro in te zetten voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg. Om die reden wordt nog niet het volledige bedrag van 255 miljoen euro verwerkt. In deze circulaire is vooruitlopend op de besluitvorming tussen VNG en Rijk aangaande de regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG een bedrag van 200 miljoen euro toegevoegd en verdeeld.

Ons aandeel in de extra middelen voor Jeugd bedraagt 5,82 miljoen euro in 2021.

NB: Daarnaast is in het gesprek tussen het kabinet en de VNG over de uitkomsten van het advies van de Commissie van Wijzen afgesproken om [1,314 miljard euro](#) extra beschikbaar te stellen in 2022 bovenop de toegezegde 300 miljoen euro. Omdat dit op 3 juni bekend is geworden is deze 1,314 miljard euro niet verdeeld in de meicirculaire 2021.

Voorstel: de ontvangst van 5,82 miljoen euro in 2021 wordt verrekend met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

12. Compensatieregeling voogdij

De totale omvang van de toegekende compensatie was lager dan de 30 miljoen euro die hiervoor binnen de integratie-uitkering Voogdij/18+ was gereserveerd. Het resterende deel wordt in de meicirculaire aan het objectieve verdeelmodel voor Jeugd toegevoegd. Groningen ontvangt 85 duizend euro in 2021.

Voorstel: de ontvangst van 85 duizend euro in 2021 wordt verrekend met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

13. Verrekening voogdij/18+

Door het gebruik van actuele gegevens neemt de integratie-uitkering Voogdij/18+ vanaf uitkeringsjaar 2022 toe met structureel 22 miljoen euro. Deze toename kan deels worden gedekt met de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling 2021 aan deze integratie-uitkering. Het verschil van 7,5 miljoen euro wordt zoals gebruikelijk onttrokken aan de algemene uitkering. De uitname bedraagt 103 duizend euro vanaf 2022.

Voorstel: de uitname van 103 duizend euro vanaf 2022 wordt verrekend met het programma '3. Vitaal en Sociaal'.

14. Ketensysteem jeugd

De structurele bijdrage van gemeenten aan de ketensystemen jeugd bedraagt 0,95 miljoen euro. Als gevolg van de (herijkte) verdeelsleutel gaan gemeenten 0,34 miljoen euro vanaf 2021 meer bijdragen voor het gebruik van de ketensystemen, om zo uitvoering te kunnen geven aan wettelijke taken zoals uitvoering van de Jeugdwet. Per 2021 komt de totale bijdrage daarmee op 1,29 miljoen euro. De extra bijdrage vanaf 2021 van 0,34 miljoen euro wordt nu voor drie jaar uit de algemene uitkering onttrokken. Hierna zal worden gekeken of de verdeelsleutel opnieuw moet worden herijkt. Voor Groningen is dit een nadeel van 5 duizend euro in 2021 t/m 2023.

Voorstel: mutaties onder de 15 duizend euro worden niet verrekend met de sector. De uitname van 5 duizend euro in 2021 t/m 2023 wordt verrekend met de algemene middelen.

15. Rijksvaccinatieprogramma

Met ingang van 2021 wordt de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP). Daarnaast is in 2021 eenmalig budget miljoen toegevoegd voor de uitvoering van de zogenoemde 'informed consent procedure RVP'. Deze procedure richt zich op het inbouwen van de toestemmingsverklaring in de registratie van het RVP, waarmee ouders (en kinderen >12 jaar) gevraagd worden om toestemming voor het delen van vaccinatiegegevens met het RIVM. Wij ontvangen 45 duizend euro in 2021, 39 duizend euro in 2022 en 40 duizend euro vanaf 2023.

Voorstel: de mutatie in 2021 wordt verrekend met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en de mutaties vanaf 2022 worden verrekend met het programma '3. Vitaal en Sociaal'.

16. Prenataal huisbezoek JGZ

Vanaf 2022 zijn middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg'. Naar verwachting treedt het wetsvoorstel in 2022 in werking. Om een gezonde ontwikkeling van het ongeboren kind te bevorderen en het ontstaan van gezondheids- en ontwikkelingsrisico's voor het kind te beperken, is het van belang tijdig hulp en ondersteuning tijdens de zwangerschap te bieden. Met dit wetsvoorstel krijgen gemeenten de taak een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie in hun gemeente. De gemeente moet deze taak op grond van de wet opdragen aan dezelfde organisatie die voor de gemeente de JGZ uitvoert. Wij ontvangen 70 duizend euro per jaar vanaf 2022.

Voorstel: de mutatie van 70 duizend euro vanaf 2022 wordt verrekend met het programma '3. Vitaal en Sociaal'.

17. Kinderopvang T&H

Voor het ondersteunen van gemeenten bij hun handhavingstaak in de kinderopvang stelt het ministerie van SZW vanaf 2022 jaarlijks 0,55 miljoen euro ter beschikking via de algemene uitkering. De toevoeging komt in de plaats van een subsidie die de VNG tot en met 2021 vanuit het Rijk ontving en waarmee zij gemeenten ondersteunde via training, kennisonwikkeling, beleidsadvisering en innovatie op het terrein van handhaving kinderopvang. Wij ontvangen 5 duizend euro vanaf 2022.

Voorstel: mutaties onder de 15 duizend euro worden niet verrekend met de sector. De ontvangst van 5 duizend euro vanaf 2022 wordt verrekend met de algemene middelen.

18. Handhaving energielabel C kantoren

In het Bouwbesluit is vastgelegd dat vanaf 2023 een kantoor energielabel C of beter moet hebben om nog als kantoor gebruikt te mogen worden. De gemeente is het bevoegde gezag en handhaaft de wetgeving. Sira Consulting heeft de handhavingslasten in de periode 2020-2030 voor gemeenten berekend in het onderzoek 'Actualisatie handhavingslasten verplicht energielabel C voor kantoren' (april 2020). Via de algemene uitkering ontvangen gemeenten compensatie voor de handhavingslasten. Het gaat voor Groningen voor de periode 2021 tot en met 2025 om 21 duizend euro per jaar.

Voorstel: de mutatie van 21 duizend euro in 2021 wordt verrekend met het programma '10. Veiligheid' en de mutatie van 21 duizend euro in 2022 t/m 2025 wordt verrekend met het programma '2. Leefomgeving en Veiligheid'.

19. Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Met het wetsvoorstel krijgt zowel de actieve als de passieve openbaarmaking van overheidsinformatie een nieuwe basis, verankeren zij het recht op toegang tot informatie wettelijk en beogen zij de informatievoorziening en informatiehuishouding van het Rijk en decentrale overheden te verbeteren. De Eerste Kamer dient nog een besluit te nemen over de Woo. Bij instemming van de Eerste Kamer zal de wet een halfjaar later in werking treden. Dit zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2022 zijn. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Woo.

Vooruitlopend op deze besluitvorming heeft het kabinet bij de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) financiële middelen vrijgemaakt. Met de beschikbaarstelling van deze financiële middelen ondersteunt het Rijk gemeenten bij de implementatie en uitvoering van de Woo. De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De incidentele middelen (voor de periode 2022 t/m 2026) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie. De structurele middelen zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen. Groningen ontvangt incidenteel 174 duizend euro in 2022 t/m 2026. Aan structurele middelen ontvangen we 148 duizend euro in 2022, 185 duizend euro in 2023, 223 duizend euro in 2024, 261 duizend in 2025 en 296 duizend euro vanaf 2026.

Voorstel: de mutaties worden verrekend met het programma '4. Dienstverlening en bestuur'.

20. Handelsregister

De Kamer van Koophandel beheert in opdracht van het ministerie van EZK het Handelsregister. Dit register is de basisregistratie waarin alle bedrijven en rechtspersonen ingeschreven staan. Daarnaast staan alle andere organisaties die deelnemen aan het economisch verkeer ook in dit register. Naast private organisaties kunnen ook gemeenten, provincies, ministeries, waterschappen en overige organisaties met een publieke taak gebruik maken van het Handelsregister. Sinds 1 januari 2014 is er sprake van inputfinanciering voor het overheidsgebruik van het Handelsregister waarbij gemeenten jaarlijks bijdragen in de kosten. De bijdrage voor 2021 en 2022 voor Groningen bedraagt 12 duizend euro.

Voorstel: Mutaties onder de 15 duizend euro worden niet verrekend met de sector. Het nadeel van 12 duizend euro in 2021 en 2022 wordt verrekend met de algemene middelen.

21. Anti-discriminatievoorziening

Discriminatie is een diepgeworteld en structureel probleem van de samenleving. In haar reactie op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag heeft het kabinet aangekondigd structurele middelen vrij te maken voor de aanpak van discriminatie, waaronder de versterking van antidiscriminatievoorzieningen (ADV). In 2009 is de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) in werking getreden. Het doel van deze wet is een landelijk dekkend stelsel van meldpunten voor onafhankelijke bijstand aan slachtoffers van discriminatie en de registratie van klachten over discriminatie. Alle gemeenten zijn verplicht te voorzien in een ADV. Voor de uitvoering van de Wga is in 2009 een bedrag toegevoegd aan de algemene uitkering. Uit onderzoeken blijkt dat deze huidige financiering voor de uitvoering van de Wga-taken al enige jaren tot knelpunten leidt. De meeste ADV's zijn op dit moment zeer krap bemeten en bij het grotere publiek relatief onbekend. Om die reden wordt er vanaf 2021 structureel extra aan de algemene uitkering toegevoegd, zodat de ADV's ruimere budgetten kunnen krijgen om meer activiteiten te kunnen ontplooiën en zo een betere beschikbaarheid en bereikbaarheid voor melders mogelijk te maken. Deze ruimere budgetten zijn ook nodig om de door uitvoeringsorganisaties doorverwezen melders te kunnen bijstaan. Deze structurele extra bijdrage komt neer op meer dan een verdubbeling van de middelen. De financiering van de organisatie van en het toezicht op de ADV's zal, als onderdeel van de aangekondigde versterking van de aanpak van discriminatie, het komende jaar onderzocht worden. De uitkomsten van het onderzoek kunnen mogelijk leiden tot wijzigingen. Als dit

nodig blijkt te zijn, zullen gemeenten tijdig geconsulteerd en geïnformeerd worden. Wij ontvangen 94 duizend euro vanaf 2021.

Voorstel: de ontvangst van 94 duizend euro in 2021 wordt verrekend met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en de mutatie van 94 duizend euro vanaf 2022 wordt verrekend met het programma '3. Vitaal en Sociaal'.

Overige ontwikkelingen

Herijking verdeling gemeentefonds

In februari 2021 hebben de fondsbeheerders de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) advies gevraagd over het voorlopige voorstel voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. De ROB heeft in een tussenbericht aan de fondsbeheerders om meer toelichting op de keuzes en effecten gevraagd en enkele kritische kanttekeningen geplaatst bij de uitlegbaarheid van de uitkomsten, met name in het sociaal domein. Daarnaast heeft de Tweede Kamer naar aanleiding van de adviesaanvraag vragen gesteld en hebben de fondsbeheerders veel reacties en vragen gekregen van gemeenten. Ook is bij de eerder aangekondigde actualisatie van het verdeelvoorstel gebleken dat voor een van de verdeelmaatstaven in het sociaal domein een betere bron beschikbaar is als indicatie voor de gezondheid van de bevolking. Het betreft de verdeelmaatstaf die meet hoeveel inwoners gebruik maken van specialistische GGZ. De fondsbeheerders betrekken de nieuwe bron bij de nadere analyse die momenteel wordt uitgevoerd naar aanleiding van de reacties van de ROB, gemeenten en de Tweede Kamer. De VNG is nauw bij dit vervolgonderzoek betrokken.

Met de ROB is afgesproken dat het nieuwe verdeelvoorstel, zodra het gereed is, tezamen met de antwoorden op de vragen uit het tussenbericht met hem gedeeld zal worden, opdat hij tot een eindadvies kan komen. Het aangepaste verdeelvoorstel zal naar verwachting in juni 2021 gereed zijn en – samen met de geactualiseerde voorlopige uitkomsten per gemeente – op de website van de rijksoverheid worden gepubliceerd. Het gaat naast een aangepast verdeelvoorstel – op basis van onderzoeksjaar 2017 – om actualisatie van de uitkomsten naar 2019. De actualisatie naar 2019 betreft in ieder geval de gegevens van de verdeelmaatstaven, het totaal te verdelen bedrag per beleidsterrein (cluster) en wijzigingen in de gemeentelijke indeling. Ook de VNG zal om advies worden gevraagd. Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling – voorzien per 1 januari 2023 - is aan het nieuwe kabinet. Na definitieve besluitvorming vindt zo spoedig mogelijk de verwerking in de circulaire van het gemeentefonds plaats. De herverdeeleffecten zullen op dat moment definitief worden bepaald.

Evaluatie normeringssystematiek

In de decembercirculaire 2020 zijn we geïnformeerd over de evaluatie van de normeringssystematiek. Conform afspraak in het bestuurlijk overleg is de Raad voor het Openbaar Bestuur om advies gevraagd over de toekomst van het accres. Dit advies zal begin juni door de Raad gepubliceerd worden. Het is aan een nieuw kabinet om in overleg met de medeoverheden te besluiten hoe in de toekomst met het accres om te gaan.

Financiële positie gemeenten

Het afgelopen jaar heeft Cebeon onderzoek gedaan naar de financiële positie van gemeenten en voorzieningenniveau. Het onderzoek doet ook aanbevelingen over het monitoren van de financiële positie van gemeenten. De komende maanden wordt met gemeenten, VNG en provinciaal toezichthouders het gesprek hierover voortgezet.

Rapport Stuurgroep maatregelen financiële beheersbaarheid Jeugdwet

Naar aanleiding van het door AEF verrichte onderzoek over het structureel benodigde budget voor jeugdzorg heeft een stuurgroep van Rijk en gemeenten onder voorzitterschap van mevrouw drs. M. Sint een reeks maatregelen in kaart gebracht die moeten leiden tot een toekomstbestendig jeugdstelsel.

Op 23 april 2021 is dit rapport op de website van de rijksoverheid gepubliceerd. Het rapport van AEF en het rapport van de stuurgroep laten zien dat het nodig is om de beheersbaarheid van het jeugdstelsel ingrijpend te verbeteren, zowel door effectievere en meer doelmatige sturing door (samenwerkende) gemeenten als door aanpassingen in het stelsel.

Op verzoek van de VNG heeft een onafhankelijke Commissie van Wijzen zich gebogen over het structureel benodigde budget voor jeugdzorg en de te treffen maatregelen om het jeugdstelsel toekomstbestendig te maken.

Gegeven de urgentie van het onderwerp gaat het huidige kabinet op korte termijn in gesprek met de VNG om gegeven het advies van de Commissie van Wijzen de vervolgstappen te bepalen om te komen tot een 'Ontwikkelagenda jeugdzorg'. Hierbij worden ook andere relevante partners (organisaties van cliënten, professionals, aanbieders) betrokken. De definitieve vaststelling van de ontwikkelagenda is aan een nieuw kabinet in overleg met gemeenten en andere betrokken partijen.

Na het verschijnen van de meicirculaire 2021 werd bekend dat het kabinet 1,314 miljard euro extra beschikbaar stelt aan gemeenten in 2022 ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Over de verdeling van deze middelen zullen we worden geïnformeerd in de septembercirculaire 2021.

Rechtmatigheid jaarstukken gemeenten

Het aandeel gemeenten met een goedkeurend oordeel op rechtmatigheid is in 2019 gestabiliseerd. In totaal 98 procent van de gemeenten had een goedkeurende verklaring op getrouwheid, 86 procent had een goedkeurende verklaring op rechtmatigheid. Net als over verslagjaren 2017 en 2018 is het sociaal domein niet langer de belangrijkste reden dat gemeenten geen goedkeurende verklaring voor rechtmatigheid kregen.

Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Integratie- en decentralisatie uitkeringen (IU's en DU's) zijn geldstromen binnen het gemeentefonds, die niet via de normale verdeelmaatstaven worden verdeeld. Ze hebben een aparte verdeling en soms een eigen groei. Het geld is onderdeel van het gemeentefonds en is daarmee vrij besteedbaar. Het Rijk doet in veel gevallen wel onderzoek naar de effecten van de toegekende middelen maar kan het geld niet terugvorderen. Het anders inzetten van de middelen dan door het Rijk gewenst zou negatieve consequenties kunnen hebben voor eventuele toekenningen in de toekomst. De uitkeringen worden verantwoord op programma 13 Algemene inkomsten en post onvoorzien en kunnen worden doorgegeven aan desbetreffende inhoudelijke programma's waarop de betreffende taken worden uitgevoerd. De meicirculaire 2021 leidt tot de volgende aanpassingen:

Specificatie IU's, DU's SU's (x € 1.000)	Programma	2020	2021	2022	2023	2024	2025
22. Participatie	1. Werk en inkomen ^a		795	768	727	674	659
23. Beschermd wonen	4. Welzijn, gezondheid en zorg ^a		1.228	2.192	2.661	2.698	2.696
24. Inburgering	4. Welzijn, gezondheid en zorg ^a		-36	144	79	51	20
25. Maatschappelijke begeleiding	4. Welzijn, gezondheid en zorg		270				
26. Bodembescherming	9. Kwaliteit van de leefomgeving		482				
27. Voogdij/18+	4. Welzijn, gezondheid en zorg ^a		298	1.197	1.197	1.197	1.197
28. Vrouwenopvang	4. Welzijn, gezondheid en zorg ^a	-6	222	67	67	67	67
29. Heroriëntatie zelfstandigen	1.1 Werk en activering		64				
30. Jeugd aan zet	4. Welzijn, gezondheid en zorg		10				
31. Scholenprogramma	3. Onderwijs ^a		-135	-135	-135	-135	-135
32. Maatschappelijke opvang	4. Welzijn, gezondheid en zorg ^a	1	16	4	4	4	4
33. Kinderen in een AZC	Algemene middelen	1	1	1	1	1	1
34. Armoedebestrijding kinderen	Algemene middelen			-2	-2	-2	-2
35. Kerkenvisies	8. Wonen		75				
Totaal taakmutaties		-4	3.290	4.236	4.599	4.555	4.507

a) vanaf 2022 betreft dit het programma 3. Vitaal en Sociaal (nieuwe programma-indeling)

22. Participatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2021. De voorgenomen overheveling van het budget voor Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding (excl. Beschut werk) naar de algemene uitkering wordt met een jaar uitgesteld naar 2023. Dit aangezien de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds naar verwachting per 1 januari 2023 plaatsvindt. Wij ontvangen 795 duizend euro in 2021 aflopend tot 659 duizend euro structureel in 2025.

Voorstel: de ontvangst van 795 duizend in 2021 wordt verrekend met het programma '1. Werk en inkomen' en de ontvangsten vanaf 2022 worden verrekend met het programma '1. Werk en inkomen'.

23. Beschermd wonen

De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen stijgt als gevolg van twee mutaties:

- de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2021;
- de toekenning van de volume-indexatie voor het jaar 2022 en verder.

Beide mutaties zijn over de centrumgemeenten verdeeld naar rato van het aandeel in het huidige historische macrobudget. Voor Groningen is dit 1,2 miljoen euro in 2021 oplopend tot 2,7 miljoen euro vanaf 2025.

In de komende septembercircularisatie 2021 wordt nog een verrekking in het vooruitzicht gesteld omdat er meer cliënten zijn overgestapt naar de Wet Langdurige Zorg en er dus meer budget overgeheveld moet worden.

Voorstel: Aangezien het middelen betreft die de gemeente Groningen ontvangt in haar hoedanigheid als centrumgemeente wordt de mutatie in 2021 verrekend met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en vanaf 2022 met het programma '3. Vitaal en Sociaal'.

24. Inburgering

Aan de integratie-uitkering Inburgering wordt voor 2021 tot en met 2026 extra middelen toegevoegd ten behoeve van de begeleiding van de bredere groep asielmigranten binnen de ondertussen-groep. Dit volgt uit de bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt om een impuls te geven aan de uitstroom van inburgeringsplichtigen onder het huidige stelsel.

De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. Voor de omvang van de integratie-uitkering Inburgering betekent dit het volgende:

- Bij meicircularisatie 2020 is vanaf 2021 structureel budget toegevoegd ter financiering van de uitvoeringskosten van de nieuwe wet. Nu de wet is uitgesteld valt de instroom van inburgeraars in 2021 niet onder de nieuwe wet, maar onder de oude wet. Om die reden wordt de integratie-uitkering Inburgering in 2021 verlaagd. De bedragen voor de structurele uitvoeringskosten vanaf 2022 en verder blijven ten opzichte van de decembercircularisatie 2020 ongewijzigd.
- Als gevolg van het uitstel wordt aan gemeenten een aanvullend bedrag ter beschikking gesteld verspreid over 2021 tot en met 2026. De compensatie houdt verband met drie aspecten. Ten eerste wordt het budget voor de ondertussen-groep aangevuld vanwege de hogere huisvestingstaakstelling van statushouders in 2021. Daarnaast is afgesproken dat het ministerie van SZW gemeenten in staat stelt om de nieuwe instroom vanaf 1 juli 2021 zo veel als mogelijk in de geest van de nieuwe wet op te pakken. Tot slot worden gemeenten ook gecompenseerd voor de extra implementatiekosten waar zij mee te maken hebben door het uitstel van de nieuwe wet.

Bovenstaande betekent een uitname in 2021 van 36 duizend euro. In 2022 ontvangen we 144 duizend euro wat vervolgens afloopt tot 20 duizend euro in 2025.

Voorstel: de uitname van 36 duizend euro in 2021 wordt verrekend met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en de ontvangsten vanaf 2022 worden verrekend met het programma '3. Vitaal en Sociaal'.

25. Maatschappelijke begeleiding

Gemeenten voorzien op basis van de Wet inburgering in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Wij ontvangen 270 duizend euro hiervoor in 2021.

Voorstel: de ontvangst wordt verrekend met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

26. Bodembescherming

Er zijn afspraken gemaakt over doelen en financiering van bodemopgaven in het jaar 2021. Het jaar 2021 is een overbruggingsjaar naar nieuwe bestuurlijke afspraken over de bodemopgaven vanaf 2022, als vervolg op het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020. Het doel is de gevallen van ernstige bodemverontreiniging met onaantoonbare humane of ecologische risico's of verspreidingsrisico's (spoedlocaties) te saneren of de risico's te beheersen. Het betreft een wettelijke taak van gemeenten. Voor 2021 zijn onder meer afspraken gemaakt over een apparaatskostenvergoeding en de afronding van spoedsaneringen. Wij ontvangen 482 duizend euro in 2021.

Voorstel: de ontvangst wordt verrekend met het programma '9. Kwaliteit van de leefomgeving'.

27. Voogdij/18+

De verdeling van de middelen is geactualiseerd op basis van nieuwe gegevens omtrent het historisch zorggebruik. Daarbij is het budget 2022 verdeeld op basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel dat per 1 januari 2022 wordt ingevoerd. Daarnaast heeft er een bijstelling plaatsgevonden van de loon- en prijscompensatie.

In de decembercircularisatie 2020 is aan een aantal gemeenten compensatie toegekend omdat het budget voor voogdij en 18+ dat zij in 2021 ontvangen niet aansloot bij de kosten die zij (in 2019) hadden gemaakt. De totale omvang van de

toegekende compensatie was lager dan de 30 miljoen euro die hiervoor binnen de integratie-uitkering Voogdij/18+ was gereserveerd. Hiervan wordt een deel ingezet voor compensatie van de gemeente Barneveld waarna het restant aan de algemene uitkering is toegevoegd. We ontvangen 298 duizend euro in 2021 en 1,2 miljoen euro vanaf 2022.

Voorstel: de ontvangst van 298 duizend euro in 2021 wordt verrekend met deelprogramma '4.2 Passende ondersteuning en zorg' en de ontvangst van 1,2 miljoen euro vanaf 2022 wordt verrekend met deelprogramma '3.3 Welzijn, gezondheid en zorg'.

28. Vrouwenopvang

De omvang van de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang wijzigt in deze circulaire als gevolg van drie mutaties:

- Vanaf 2021 is structureel is budget toegevoegd voor de kosten die voortkomen uit de stijging van het aantal slachtoffers dat contact legt met het Centrum Seksueel Geweld (CSG's);
- Voor 2021 is sprake van een budgetverhoging ter ondersteuning van gemeenten in het kader van schadelijke praktijken, waaronder eengerelateerd geweld, gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminking;
- Ten slotte dragen de centrumgemeenten in 2021 middels een uitname bij aan de financiering van het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating.

Per saldo stijgt de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang in 2021 met 222 duizend euro en vanaf 2022 met structureel 67 duizend euro. De actualisatie van de verdeling in 2020 leidt tot een negatieve bijstelling van 6 duizend euro.

Voorstel: Aangezien het middelen betreft die de gemeente Groningen ontvangt in haar hoedanigheid als centrumgemeente wordt de mutatie in 2021 verrekend met deelprogramma '4.2 Passende ondersteuning en zorg' en vanaf 2022 worden de mutaties verrekend met deelprogramma 3.3 Welzijn, gezondheid en zorg'.

29. Heroriëntatie zelfstandigen

Bij de aankondiging van het tweede steun- en herstelpakket is aangegeven dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 ondersteuning bieden aan zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren. Dit kan grotendeels vanuit de extra impulsen en extra budgetten voor crisisdienstverlening worden betaald. Voor aanvullend maatwerk voor zelfstandig ondernemers is in 2021 incidenteel een bedrag aan het gemeentefonds toegevoegd. Het bedrag wordt verdeeld naar rato van het aantal zelfstandig ondernemers in de gemeente. Wij ontvangen 64 duizend euro.

Voorstel: de ontvangst van 64 duizend euro in 2021 wordt verrekend met deelprogramma '1.1 Werk en activering'.

30. Jeugd aan zet

Op verzoek van het Veiligheidsberaad (werkgroep jongeren) is het gemeentelijk programma Jeugd aan Zet in Crisistijd, na de zomereditie, verlengd met een wintereditie. Het programma beoogt jongeren te ondersteunen die geraakt worden door de effecten van de coronacrisis. Doordat de dagelijkse activiteiten voor veel jongeren door de coronacrisis niet of niet goed mogelijk zijn (zoals onderwijs, sport, sociale ontmoetingen en de mogelijkheid om te werken) is er een toenemende overlast van jongeren in de openbare ruimte. Ook is er vanwege de steeds verdergaande en langdurige beperkende maatregelen grote zorg over het effect van de coronamaatregelen op de fysieke en psychische gezondheid van jongeren. Iedere gemeente ontvangt 10 duizend euro in 2021.

Voorstel: de ontvangst van 10 duizend euro in 2021 wordt verrekend met het programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'. Omdat de inzet van 10 duizend euro is beoogt voor het project van Stichting Stadshelden wordt hiermee afgeweken van de lijn dat mutaties kleiner dan 15 duizend euro met de algemene middelen worden verrekend.

31. Scholenprogramma Groningen

De middelen die via een decentralisatie-uitkering werden ontvangen zijn omgezet naar een specifieke uitkering. Dit om de rechtmatigheid van de uitkering te waarborgen. Dit betreft een uitname van 135 duizend euro vanaf 2021.

Voorstel: de mutatie in 2021 wordt verrekend met programma '3. Onderwijs' en de mutaties vanaf 2022 worden verrekend met deelprogramma '3. Vitaal en Sociaal'.

32. Maatschappelijke opvang

Voor de jaren 2020 en verder is de verdeling van deze uitkering aangepast door het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstaven. Groningen ontvangt 1 duizend euro in 2020, 16 duizend euro in 2021 en 4 duizend euro vanaf 2022.

Voorstel: Aangezien het middelen betreft die de gemeente Groningen ontvangt in haar hoedanigheid als centrumgemeente wordt de mutatie in 2021 verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg' en de mutaties vanaf 2022 worden verrekend met het programma '3. Vitaal en Sociaal'.

33. Kinderen in een AZC

Vanaf 2019 zijn gemeenten volledig verantwoordelijk worden voor de organisatie en financiering van jeugdhulp, inclusief de jeugd-ggz, aan kinderen in een AZC. Voor Groningen is dit 1 duizend euro vanaf 2020.

Voorstel: mutaties onder de 15 duizend euro worden niet verrekend met de sector. De ontvangst van 1 duizend euro vanaf 2020 wordt verrekend met de algemene middelen.

34. Armoedebestrijding kinderen

Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling van het budget voor het jaar t+1 en verder. De middelen worden verdeeld op basis van CBS-gegevens over kinderen met een kans op armoede. Het nadeel dat ontstaat door de actualisatie is 2 duizend euro vanaf 2022.

Voorstel: mutaties onder de 15 duizend euro worden niet verrekend met de sector. Het nadeel van 2 duizend euro vanaf 2022 wordt verrekend met de algemene middelen.

35. Kerkenvisies

Wij ontvangen een bijdrage van 75 duizend euro voor de ontwikkeling van integrale kerkenvisies.

Voorstel: de ontvangst van 75 duizend in 2021 wordt verrekend met het programma '8. Wonen'.

Overige consequenties

N.v.t.

Vervolg

Uw raad is toegezegd dat de uitkomsten van de meicirculaire 2021 bij de bespreking van de Voorjaarsbrief 2021 beschikbaar zijn.

Lange Termijn Agenda

De financiële effecten van de meicirculaire 2021 zullen worden verwerkt in het financieel meerjarenbeeld van de ontwerpbegroting 2022.

Voornoemde mutaties leiden tot de volgende begrotingswijzigingen in 2021:

Financiële begrotingswijziging		Bedragen x 1.000 euro							
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toe v.res.	Onttr. res.	Saldo na res. mut.
01.1 Werk en activering	01. Werk en Inkomen	Dir. Werk en Participatie	I	579		-579			-579
01.1 Werk en activering	01. Werk en Inkomen	iederz	I	280		-280			-280
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	01. Werk en Inkomen	Dir. Inkomensdienstverlening	I	1.451		-1.451			-1.451
03.1 Onderwijskansen	03. Onderwijs	Dir. Maatschappelijke Ontw.	I	77		-77			-77
03.1 Onderwijskansen	03. Onderwijs	Dir. Vastgoedbedrijf	I	-135		135			135
04.1 Sociaal klimaat	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Dir. Maatschappelijke Ontw.	I	1.410		-1.410			-1.410
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Dir. Maatschappelijke Ontw.	I	8.759		-8.759			-8.759
05.1 Sportieve infrastructuur	05. Sport en bewegen	Dir. Maatschappelijke Ontw.	I	101		-101			-101
05.2 Jeugd in beweging	05. Sport en bewegen	Dir. Maatschappelijke Ontw.	I	175		-175			-175
08.6 Cultuurhistorie en archeologie	08. Wonen	Dir. SO Beleid en Ontwerp	I	75		-75			-75
09.3 Leefkwaliteit	09. Kwaliteit leefomgeving	Dir. SO Beleid en Ontwerp	I	482		-482			-482
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	10. Veiligheid	Dir. SO Beleid en Ontwerp	I	21		-21			-21
13.1 Algem. ink. & post onvoorzien	13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	Treasury en Concernposten	I		13.275	13.275			13.275
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				13.275	13.275	0	0	0	0

**Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,**

**burgemeester,
Koen Schuiling**

**secretaris,
Christien Bronda**

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.